Landed-Megierungs-Blatt

für das

Arakauer Verwaltungsgebiet.

Jahrgang 1857.

Erste Abtheilung.

VIII. Stück.

Anggegeben und verfendet am 7. März 1857.

DZIENNIK RZĄDU KRAJOWEGO

dla

Okręgu Administracyjnego Krakowskiego.

Rok 1857.

Oddział piérwszy.

Zeszyt VIII.

Wydany i rozesłany dnia 7. Marca 1857.

31.

Kaiferliche Verordnung vom 9. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, VIII. Stud, Nr. 31, ausgegeben am 22. Februar 1857), wirksam für alle Kronlander.

über die Ginführung eines neuen Paginftemes.

In der Absicht, dem Personenverkehre in Meinem Kaiserreiche die möglichsten Ersteichterungen zu gewähren, habe Ich nach Einvernehmung Meiner Minister und nach Anhörung Meines Reichsrathes befunden, für das neu einzusührende Paßsystem als Grundlagen folgende Bestimmungen sestzusehen:

T.

Alle Paprevisionen haben sich künftig auf die Gränze des Staatsgebietes zu beschränken, es hat daher im Innern desselben von den bisherigen Vorweisungen, Vidizungen und ämtlichen Hinterlegungen der Reisepässe an bestimmten Orten abzukommen.

II.

Den Inlandern sind alle zulässigen Erleichterungen zur Erwirkung von Reisepässen ins Ausland zuzuwenden, und für den Berkehr im Lande sind Legitimationskarten einzusühren.

Ш.

Zum Behufe der inneren Aufsicht ist das Meldungswesen entsprechend einzurichten und gehörig handzuhaben.

Hiernach habe ich meinen Ministern und Centralstellen, die es betrifft, insbesondere auch Meinem Armee-Ober-Commando in Bezug auf das Militär und auf die Militärgrenze, die Weisung ertheilt, die zur Durchführung dieser Meiner Anordnung erforder-lichen paßpolizeilichen Vorschriften zu erlassen und in Vollzug zu setzen.

Mailand den 9. Februar 1857.

Franz Joseph m. p.

Graf **Buol:Schanenstein** m. p. Freiherr von **Bach** m. p. Nitter von **Toggenburg** m. p. Freiherr von **Kempen** m. p., F. M. E. Freiherr von **Bamberg** m. p., G. M.

Auf Allerhöchste Anordnung: Ransonnet m. p.

31.

Cesarskie Rozporządzenie z dnia 9. Lutego 1857 r.,

(Dziennik Praw Państwa, Część VIII, Nr. 31, wydana dnia 22. Lutego 1857), obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

o zaprowadzeniu nowego systematu paszportowego.

Chcąc obrotowi osobowemu w Mojém Cesarstwie użyczyć jak najmoźliwszych ulżeń, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasiągnieniu zdania Méj Rady Stanu uznałem za stósowne, ustanowić następujące Postanowienia jako zasady dla zaprowadzić się mającego nowego systemu paszportowego.

I.

Wszelkie rewizyje paszportów ograniczać się mają na przyszłość na granicę terytoryum Państwa, wewnątrz którego więc ustają dotychczasowe wykazy, wizowania i urzędowne składania paszportów podróżowych w miejscach przeznaczonych.

II.

Krajowcy doznawać mają wszelkich ulżeń w uzyskaniu paszportów (podróżnych) za granicę, a dla obrotu wewnątrz zaprowadzone być mają karty legitymacyjne.

Ш.

Dla nadzoru wewnętrznego meldunkowa rzecz stósownie ma być urządzoną i należycie wykonywaną.

Zleciłem przeto Moim Ministrom i władzom centralnym, których dotyczy, a mianowicie także i Naczelnej Mej komendzie wojskowej co do wojska i Pogranicza wojskowego, ażeby celem przeprowadzenia tegoż Mego Rozporządzenia wydały potrzebne przepisy paszportowo-policyjne i takowe w wykonanie wprowadziły.

Medyolan dnia 9. Lutego 1857 r.

Franciszek Józef m. p.

Hrabia **Buol-Schauenstein** m. p. Baron **Bach** m. p. Kawaler de **Toggenburg** m. p. Baron **Kempen** m. p., F. M. P. Baron **Bamberg** m. p., J. M.

Za Najwyższym rozkazem Ransonnet m. p.

Verordnung der Ministerien des Aleußern, des Innern und des Handels, der obersten Polizeibehörde und des Armee-Ober-Comando vom 15. Februar 1857,

(Reichs-Gefeh-Blatt, VIII. Stud, Nr. 32, ausgegeben am 22. Februar 1857),

wirkfam für alle Rronlander,

womit neue paspolizeiliche Vorschriften erlaffen werden.

In Durchführung der kaiserlichen Verordnung vom 9. Februar 1857, in Betreff eines neuen Paßsystemes sinden die Minister des Aeußern, des Innern und des Handels, die oberste Polizeibehörde und das Armee-Ober-Commando mit Allerhöchster Genehmigung die nachstehenden Vorschriften zu erlassen, welche mit 15. März 1857 in Wirksamkeit zu treten haben.

Erster Abschnitt.

Vorschriften für Reisen der Inländer im Inlande.

S. 1.

Inländer bedürfen zu Reisen im Inlande in der Regel (§. 24) eines Passes nicht. Sie haben sich jedoch mit Legitimationskarten zu versehen, welche die Vorsteher der Bezirksämter (Stuhlrichterämter, der mit der Wirksamkeit derselben versehenen Behörden, Districts-Commissariate), dort aber, wo sich landesfürstliche Polizeibehörden befinden, die Vorsteher dieser Behörden für Personen, die in dem Amtsbezirke derselben ihren Wohnsitz haben, auf die Dauer Eines Jahres aussertigen.

Das Ministerium des kaiserlichen Hauses und des Aeußern stellt zu Reisen im Inlande siatt der bisherigen Ministerialpässe gleichfalls Legitimationskarten aus (S. 4).

Zweiter Abschnitt.

Vorschriften für Reisen der Inländer ins Ausland.

S. 2.

Bu Reisen in das Ausland bedürfen Inländer eines ordnungsmäßig ausgefertigten Reisepasses.

Ausgenommen hievon sind die Gränzbewohner, welche lediglich eines Certificates des Vorstandes der betreffenden politischen Bezirksbehörde bedürfen, um zu Zwecken des täglichen Verkehres, sowie zu kurzen Lustfahrten in das benachbarte Ausland, die österzeichische Gränze unbeanständet überschreiten zu können.

Ebenso können die Vorsteher jener landesfürstlichen Polizeibehörde, deren Amtösig von der Gränze nicht weit entfernt ist, sowie die in Curorten nächst der Gränze aufge-

Rozporządzenie Ministerstw Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych i Handlu, Najwyższej Władzy Policyjnej i Naczelnej Komendy wojskowej z dnia 15. Lutego 1857 r.,

(Dziennik Praw Państwa, Część VIII, Nr. 32, wydana dnia 22. Lutego 1857),

obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych,

mocą którego wydaje się nowe przepisy paszportowo-policyjne.

W przeprowadzeniu Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 9. Lutego 1857 roku, co do nowego systemu paszportowego wydają Ministrowie Spraw Zagranicznych, Wewnętrznych i Handlu, Najwyższa Władza Policyjna i Naczelna Komenda wojskowa w skutek Najwyższej Uchwały przepisy następujące, z dniem 15. Marca 1857 r. w życie wejść mające.

Rozdział piérwszy.

Przepisy względem wewnętrznéj podróży krajowców.

§. 1.

Krajowcy nie potrzebują w powszechności (§. 24) żadnego paszportu do podróżowania swego w kraju. Wszelako obowiązani są zaopatrzyć się kartami legitymacyjnemi, wydawanemi na ciąg jednego roku przez przełożonych nad urzędami powiatowemi, (nad urzędami stolicowo-sędziowskiemi, władzami funkcyje tychże piastującemi, komisaryatami dystryktowemi), tam zaś, gdzie się znajdują Cesarskie władze policyjne, przez przełożonych tychże władz dla osób, w okręgu ich urzędu zamieszkałych.

Ministerstwo Domu Cesarskiego i Spraw Zagranicznych równie wystawiać będzie do podróżowania w kraju karty legitymacyjne zamiast dotychczasowych paszportów ministeryalnych (§. 4.).

Rozdział drugi.

Przepisy względem podróży krajowców za granicę.

§. 2.

Do podróżowania za granicę potrzebują krajowcy paszportu (podróżnego), stósownie do przepisów wystawionego.

Od tego wyjętemi zostają mieszkańcy graniczni, którzy tylko certyfikatu od przełożonego dotyczącej politycznej władzy powiatowej potrzebują, by w celach dziennego obrotu, tudzież dla krótkich wyjazdek rozrywczych w sąsiedzkie zagranicze bez trudności przekraczać mogli granicę Austyacką.

Równie mogą przełożeni téj Cesarskiej władzy policyjnej, której siedlisko urzędowe nie wiele jest odległem od granicy, jako téż Cesarscy komisarze inspek-

stellten landesfürstlichen Inspections-Commissäre unbedenklichen Personen Reisecertificate für kurze Lustfahrten in das benachbarte Ausland ertheilen.

S. 3.

Reisepässe in das Ausland durfen höchstens auf die Dauer von drei Jahren außgefertiget werden.

S. 4.

Bur Ausstellung von Reisepassen in das Ausland find ermächtiget:

- 1. das Ministerium des kaiserlichen Hauses und des Aeußern nach Maßgabe seines besonderen dießfälligen Wirkungskreises;
- 2. die Chefs der politischen Landesstellen (Chefs der Statthalterei-Abtheilungen) an Personen, die im Verwaltungsgebiete ihren Wohnsig haben;
- 3. die Vorsteher der Areisbehörden (Comitatsbehörden, Delegationen) im Namen des vorgesetzten Landeschefs an Personen, die im Areise ihren Wohnsig haben, jedoch nur in dringenden Fällen und mit der Verpflichtung zur Anzeige an den Landeschef (Chef der Statthalterei-Abtheilung).

S. 5.

Ausnahmsweise sind die Chefs der politischen Landesstellen (Chefs der StatthalstereisAbtheilungen) ermächtiget, Personen, die sich nur zeitlich im Verwaltungsgebiete aufhalten, falls gegen deren Unbedenklichkeit kein Zweisel obwaltet, Reisepässe ins Aussland zu ertheilen, wovon jedoch der bezügliche Landeschef sogleich in Kenntniß zu sehen ist.

§. 6.

Die k. k. Missionen sind ermächtiget, den im Austande besindlichen Desterreichern die Pässe zur Rückreise nach Desterreich und zur Weiterreise ins Austand zu vidiren, solche zu verlängern, oder auch neue Pässe zu ertheilen.

Das Visum oder die nene Passertheilung für eine andere Richtung oder in andere Länder, als wohin die aus der Heimath mitgebrachte Reiseurkunde lautet, darf nur gesschehen, wenn gegen den Reisenden keine Bedenken obwalten.— Hievon sowie überhaupt von jeder Pasverlängerung oder Ertheilung eines neuen Passes, ist dem bezüglichen Landeschef Nachricht zu geben.

In wieferne die k. k. Consulatsbehörden zur Ausübung einer Amtswirksamkeit in paspolizeilicher Beziehung ermächtiget sind, bestimmen die ihnen dießfällig ertheilten besonderen Instructionen.

S. 7.

Wenn die Gesetze des fremden Staates, wohin sich der Inländer begeben will, zum Eintritte dahin die Vidirung des Reisepasses durch die am kaiserlichen Hofe beglaubigte Gesandtschaft desselben verlangen, so wird sich der Inländer, um an dem Eintritte nicht gehindert zu werden, um dieses Visum zu bewerben haben.

cyjni, po miejscach kuracyi blizko granicy ustanowieni, udzielać osobom niepodejrzanym certyfikaty podróżne na krótkie wyjazdki rozrywcze w zagranicze sąsiednie.

§. 3.

Paszporty (podróżne) do krajów zagranicznych wydawane być mogą najdaléj na ciąg lat trzech.

§. 4.

Do wystawiania paszportów do podróży za granicę upoważnieni są:

1. Ministeryum Domu Cesarskiego i Spraw Zewnętrznych w miarę swego szczególnego w téj mierze zakresu działalności;

2. Szefowie politycznych władz krajowych (szefowie oddziałów namiestniczych)

dla osób, w ich administracyjnym okręgu zamieszkałych;

3. Przełożeni władz obwodowych (władz komitatowych, delegacyj) w imieniu przełożonego swego szefa krajowego dla osób, w ich obwodzie zamieszkałych, wszelako tylko w nagłych przypadkach i z obowiązkiem doniesienia o tém szefowi krajowemu (szefowi oddziału namiestnikowskiego).

§. 5.

Wyjątkowo upoważnieni są szefowie politycznych władz krajowych (szefowie oddziałów namiestniczych), udzielać paszporta do podróży za granicę osobom, czasowo tylko w ich okręgu administracyjnym przebywającym, jeżeli przeciw nim nie zachodzi żadna wątpliwość, wszelako o tém natychmiast uwiadomionym być ma dotyczący szef krajowy.

§. 6.

C. K. misyje upoważnione są, Austryjakom za granicą przebywającym wizować paszporta do powrotu do Austryi jako i do dalszej podróży za granicą, takowe przedłużać, lub téż nowe paszporta udzielać.

Wiza lub nowe udzielenie paszportu na inny kierunek lub do innych krajów, jak opiewa dokument podróżny, z kraju rodzinnego przywieziony, wtenczas tylko nastąpi, jeżeli przeciw podróżującemu nie zachodzi żadna wątpliwość.— Tak o tém, jak ogólnie o wszelkiém przedłużeniu paszportu lub udzieleniu nowego paszportu, wiadomość dać należy dotyczącemu szefowi krajowemu.

O ile C. K. władze konsularne upoważnione są do wykonywania urzędu pod względem paszportowo-policyjnym, o tém stanowią osobne instrukcyje w téj mierze im udzielouc.

§. 7.

Jeżeli ustawy Państwa cudzego, dokąd się krajowiec udać chce, do wejścia tamże wymagają wizy paszportu podróżnego przez poselstwo onegoż, uwierzytelnione przy Dworze Cesarskim, w ówczas krajowiec, nie chcąc być przeszkodzonym w téj mierze, postarać się ma o wizę takową.

Dritter Abschnitt.

Vorschriften für Reisen der Ausländer in das Inland.

S. 8

Jeder Ausländer, welcher sich in den österreichischen Kaiserstaat begibt, muß mit einem ordnungsmäßigen Reisepasse versehen sein.

Von dieser Bestimmung sind souverane Fürsten und die Glieder jener regierender Häuser, welche königliche Ehren genießen, nebst den sie begleitenden oder einzeln reisenden Gemahlinnen und Kindern für sich, ihr Gefolge und ihre Dienerschaft ausgenommen.

Auch werden durch diese Bestimmungen weder die bezüglich der Legitimation zum täglichen Gränzverkehre bestiehenden besonderen Vorschriften, noch die mit fremden Regierungen bezüglich der sogenannten Paßkarten getrossenen Vereinbarungen berührt.

S. 9.

Von ausländischen Behörden ausgefertigte Reisepässe können nur dann als ordnungsmäßig anerkannt werden, wenn sie von den berusenen Behörden jenes Landes, dem der Fremde seinen staatsbürgerlichen Verhältnissen nach angehört, für die Reise nach den k. k. österreichischen Staaten ausgestellt und nach Vorschrift des §. 19 abgefaßt sind.

§. 10.

Der von einer ausländischen Behörde ausgefertigte Reisepaß muß, in soweit nicht ein Uebereinkommen mit der betreffenden fremden Regierung eine Ausnahme begründet, mit dem Visum einer k. k. österreichischen Mission oder eines dazu ermächtigten k. k. Consulates versehen sein.

§. 11.

Wenn ein Ausländer wegen Verlustes seines Reisepasses oder aus anderen Gründen einen neuen Paß zur Fortsetzung seiner Reise in das Ausland oder zur Rückreise in dasselbe dringend benöthiget, so kann der Chef der politischen Landesstelle, jedoch nur in Ermanglung einer Vertretungsbehörde des Staates, dem der Fremde nach seinen staatsbürgerlichen Verhältnissen angehört, einen solchen Reisepaß, unter ausdrücklicher Erwähnung des Grundes und Zweckes, ausstellen, wovon die Anzeige an das Ministerium des Aeußern im Wege der obersten Vollzeibehörde zu erstatten ist.

Vierter Abschnitt.

Allgemeine Bestimmungen.

§. 12.

Von der bisherigen Verpflichtung, die Reiseurkunden in- oder ausländischer Behörden im Innern des österreichischen Kaiserstaates regelmäßig vorzuweisen, vidiren zu lassen und ämtlich zu hinterlegen, kommt es ab, wornach auch die bisher bestandene Pflicht zur Lösung von Ausenthaltskarten entfällt.

Dasselbe hat rücksichtlich der Legitimationskarten zu gelten.

Rozdział trzeci.

Przepisy względem podróży cudzoziemców do krajów tutejszych.

§. 8.

Każdy cudzoziemiec, udający się do Cesarstwa Austryjackiego, opatrzony być musi paszportem (podróżnym) przepisanym.

Od tego postanowienia wyjętemi są Książęta udzielni i Członkowie tych Domów Panujących, które doznają czci królewskiéj, wraz z towarzyszącemi im lub osobno podróżującemi małżonkami i dziećmi dla siebie, świty ich i służby.

Postanowieniami niniejszemi nie naruszają się ani szczególne owe przepisy, pod względem legitymacyi do codziennego obrotu granicznego istniejące, ani konwencyje, z cudzemi Rządami co do tak zwanych kart paszportowych zawarte.

§. 9.

Paszporta (podróżne), od zagranicznych władz wydane, wtenczas tylko za prawe mogą być uznane, gdy są przez właściwe ku temu władze kraju, do którego cudzoziemiec wedle obywatelskich stósunków swoich należy, do podróży do C. K. Państw Austryackich wystawione i wedle przepisu §. 19 ułożone.

§. 10.

Paszport podróżny, wydany przez władzę zagraniczną, o ile konwencyja z dotyczącym cudzym Rządem nie stanowi wyjątku, opatrzony być musi wizą C. K. misyi austryackiéj lub C. K. konsulatu, ku temu upoważnionego.

§. 11.

Jeżeli cudzoziemiec z powodu straty swego paszportu dróżnego lub z innych przyczyn pilnie potrzebuje nowego paszportu do dalszéj podróży swéj za granicę lub do powrotu tamże, wówczas szef politycznéj władzy krajowéj, wszelako tylko w braku władzy zastępczéj Państwa, do którego cudzoziemiec wedle stósunków swych obywatelskich należy, wystawić może takowy paszport podróżny, z wyraźną wzmianką względem powodu i celu, o czem doniesienie uczynić należy Ministerstwu Spraw Zewnętrznych drogą Najwyższéj Władzy policyjnéj.

Rozdział czwarty.

Ogólne postanowienia.

§. 12.

Dotychczasowy obowiązek regularnego wykazywania, wizowania i składania urzędownego dokumentów podróżnych czy to u władz krajowych lub zagranicznych wewnątrz Cesarstwa Austryjackiego ustaje, zaczém odpada także obowiązek dotychczasowy względem podnoszenia kart pobytu.

Toż samo rozumieć się ma co do kart legitymacyjnych.

S. 13.

Nur an den Grenzen des österreichischen Kaiserstaates unterliegen die Reisepässe, sie mögen von in- oder ausländischen Behorden ausgesertiget sein, der Revision durch die k. k. Gränz-Aufsichtsbehörde, welche, in soferne kein Anstand obwaltet, das Visum zur Weiterreise ertheilt.

Ohne Einholung dieses Visum ist den Reisenden der Uebertritt der Gränze nicht gestattet.

S. 14.

Ist der Reisende mit einem ordnungsmäßigen Reisepasse nicht versehen, oder mangelt demselben das Visum der betreffenden k. k. Mission oder des k. k. Consulates, weiset er sich aber sofort als unverdächtig aus, so kann ihm die k. k. Gränz-Aufsichtsbehörde einen Interimsschein an den Ort der nächsten Polizeis oder nach Umständen auch der politischen Behörde, welchen er auf seiner Reise betritt, ertheilen, in welchem Valle der abgenommene Reisepaß unter Begründung des Versahrens an die gedachte Behörde einzusenden ist.

Ein derlei ausgestellter Iinterimsschein hat nur eine beschränkte, entweder ausdrücklich sestgesetzte oder sich von selbst verstehende, aber jedenfalls vierzehn Tage nicht überschreitende Giltigkeit.

S. 15.

Die Ausstellung einer Legitimationskarte und die Ausfertigung eines Passes zu Reisen in das Ausland darf in der Regel (S. 24) nur solchen Individuen verweigert werden, welche nicht im Vollgenusse der bürgerlichen Rechte stehen, in soferne sie die erforderliche Zustimmung der hiezu berechtigten Personen nicht beibringen, oder welche in dem Rechte zu reisen durch polizeiliche oder gerichtliche Verfügungen beschränkt sind.

Es wird den Behörden zur besonder en Pflicht gemacht, die Amtshandlung über das Ansuchen einer Partei um Aussertigung einer solchen Urkunde möglich zu beschleunigen.

§. 16.

Die k. k., Behörden haben die Reisepässe nach einem gleichmäßigen gedruckten Formulare anszufertigen.

Für die Ausfertigung darf außer der Stempelgebühr weder eine Schreib= noch eine sonstige Taxe eingehoben werden.

Diese Bestimmungen gelten auch für die Legitimationskarten.

§. 17.

Der Reisepaß soll enthalten:

- 1. Vor- und Zunamen,
- 2. Charafter oder Beschäftigung,
- 3. Wohnort,
- 4. Allter,
- 5. Religionsbekenntniß,

§. 13.

Tylko na granicy Cesarstwa Austryackiego podlegają paszporta podróżne, bez różnicy, czy są wystawione przez władze krajowe lub zagraniczne, rewizyi ze strony C. K. władzy nadzorczej granicznej, która jeżeli nie zachodzi żadna wątpliwość, udziela wizę do dalszej podróży.

Bez pozyskania téj wizy podróżnym granicy przekraczać nie wolno.

§. 14.

Jeżeli podróżny nie jest opatrzony paszportem przepisanym, lub brakuje mu wizy dotyczącej C. K. misyi lub C. K. kosulatu, wykazuje się atoli następnie niepodejrzanym, wówczas C. K. władza nadzorcza graniczna udzielić mu może certyfikat tymczasowy do miejsca najbliższej władzy policyjnej lub wedle okoliczności także politycznej, w linii podróży jego leżącego, w którym to razie paszport odebrany przesłanym być winien do władzy rzeczonej przy uzasadnieniu postępowania takowego.

Tak wystawiony certyfikat tymczasowy ma tylko ważność ograniczoną, albo wyraźnie ustanowioną albo samo przez się rozumianą, a jakkolwiekbądź, dni czternastu nigdy nie przekraczającą.

§. 15.

Wystawienie karty legitymacyjnéj i wydanie paszportu do podróży za granicę w powszechności (§. 24) tym tylko indywiduom odmówioném być może, które nie znajdują się w stanie pełnego użycia praw cywilnych, o ile nie przedłożą potrzebnego zezwolenia, ze strony osób ku temu uprawnionych, lub które ograniczone są w prawie podróżowania rozporządzeniami policyjnemi lub sądowemi.

Szczególnym obowiązkiem władz będzie, przyspieszyć ile możności czynność urzędową w skutek upraszania strony o wygotowanie dokumentu takowego.

§. 16.

C. K. władze wystawiać mają paszporta wedle jednostajnego formularza drukowanego.

Za wystawienie nie będzie się pobierać oprócz należytości stęplowej ani taxy pisarskiej ani innej.

Postanowienia te mają ważność także i względem kart legitymacyjnych.

§. 17.

Paszport (podróżny) zawierać będzie:

- 1. imię i nazwisko,
- 2. charakter lub zatrudnienie,
- 3. miejsce zamieszkania,
- 4. wiek,
- 5. wyznanie religijne,

- 6. Reiseziel,
- 7. Unterschrift des Reisenden,
- 8. Giltigkeitsbauer, und
- 9. in der Regel das Signallement.

Die Legitimationskarte hat die oben sub 1, 2, 3 und 4 vorgezeichneten Erfordernisse zu enthalten.

S. 18.

Rücksichlich der Form und des Inhaltes der von dem Ministerium des kaiserlichen Hauses und des Aeußern ausgefertigten Pässe bleibt es bei der bishrigen Uebung.

§. 19.

Reisepässe, welche von ausländischen Behörden herrühren, müssen mit den in den Staaten, von deren Behörden sie ausgestellt wurden, gesetzlich vorgeschriebenen Förmlichkeiten versehen, jedenfalls aber so beschaffen sein, daß daraus die im §. 17, sub 1, 2 und 3 vorgeschriebenen Erfordernisse ersichtlich sind.

Mangelt in einem folchen Passe die Giltigkeitsdauer, so soll dieselbe mit Rückssicht auf den Reisezweck und die sonstigen Verhältnisse des Reisenden, und im günstigsten Falle in der Regel nur für den Zeitraum von drei Jahren, vom Tage der ordnungs-mäßigen Ausstellung oder in gleicher Weise erfolgten Verlängerung an gerechnet, als wirksam betrachtet werden.

S. 20.

In der Regel darf der Reisepaß nur auf Eine Person lauten.

Eine Ausnahme besteht hinsichtlich der Begleitung des Reisenden, unter welcher aber nur dessen Shegattin, Kinder, Pflegebesohlene oder minderjährige Anverwandte, Gesolge und Dienerschaft zu verstehen sind.

Es genügt, wenn die einzelnen Individuen dieser Begleitung mit ihrem Vor- und Zunamen und unter Angabe ihres bezüglichen Verhältnisses zu dem Reisenden in dessen Passe aufgeführt werden.

Jedenfalls haftet der Reisende für die Identilät seiner Begleitung mit den im Passe aufgeführten Individuen.

S. 21.

Ebenso bedarf die Schiffsmannschaft, wenn nicht specielle Verordnungen, oder in Bezug auf Reisen ins Ausland die Einrichtungen des fremden Staates, wohin sich diesselbe begibt, etwas Anderes verlangen, keines eigenen Passes, sondern es genügt, wenn das die Personsbeschreibung enthaltende namentliche Verzeichniß derselben dem Passe des Schiffsführers beigefügt, oder in die gehörig beglaubigte Musterrolle eingetragen ist.

Für die bei der Seeschiffarth verwendete Schiffsmannschaft bleiben die rücksichtlich ihrer erflossenen speciellen Verordnungen in Wirksamkeit.

- 6. cel podróży,
- 7. podpis podróżującego,
- 8. ciąg trwania ważności, i
- 9. w zasadzie rysopis.

Karta legitymacyjna zawierać ma wymagalności, powyżéj sub 1, 2, 3 i 4 wyszczególnione.

§. 18.

Co się tyczy formy i treści paszportów, wydawanych przez Ministeryum Domu Cesarskiego i spraw zagranicznych pozostaje się przy zwyczaju dotych-czasowym.

§. 19.

Paszporta (podróżne), pochodzące od władz zagranicznych, opatrzone być muszą formalnościami, prawnie przepisanemi w Państwach, przez władze których wystawionemi zostały, zawsze zaś w takim stanie być muszą, ażeby z nich widocznie się wykazywały wymagalności §. 17 sub 1, 2 i 3 przepisane.

Jeżeli w takowym paszporcie nie dostaje wyrażenia co do trwania ważności, ta cenioną być ma ze względem na cel podróży i inne stósunki podróżującego, a w najkorzystniejszym razie w zasadzie tylko na ciąg lat trzech, licząc od chwili przepisanego wystawienia lub w równy sposób nastąpionego przedłużenia.

§. 20.

W powszechności paszport opiewać będzie tylko na jednę osobę.

Wyjątek ma miejsce co do osób, towarzyszących podróżnemu, do których należeć mają tylko małżonka jego, dzieci, opiece poruczeni lub małoletni krewni, świta i służba.

Dostateczném jest, gdy pojedyncze indywidua rzeczonego towarzyszenia w paszporcie podróżującego wyszczególnione będą po imieniu i nazwisku, przy wyrażeniu właściwego ich stósunku do niego.

Na wszelki sposób odpowiedzialnym jest podróżujący za identyczność towarzyszących mu indywiduów, w paszporcie wyrażonych.

§. 21.

Równie nie potrzebują żadnego osobnego paszportu ludzie okrętowi, jeżeli co innego nie wymagają specyalne rozporządzenia, lub co do podróży za granicę urządzenia Państwa cudzego, dokąd się oni udają, lecz dostateczném jest, jeżeli wykaz onychże poimienny, zawierający opis osób, załączony jest do paszportu szypera, lub wciągniony do rejestru popisowego należycie uwierzytelnionego.

Co się tyczy ludzi okrętowych, używanych do żeglugi morskiéj pozostają w mocy specyalne rozporządzenia dla nich wydane.

S. 22.

Jede Aenderung in der Begleitung des Paßinhabers muß der nächsten politischen oder Polizeibehörde zur geeigneten Vormerkung im Passe angezeigt werden.

Eben dasselbe ist zu beobachten, wenn sich Aenderungen in der Schiffsmannschaft ergeben.

Bei der Seeschiffsmannschaft hat die Anzeige an das zunächst berührte Hafenamt zu geschehen.

§. 23.

Uebertretungen der vorstehenden Vorschriften werden, in soweit nicht Handlungen unterlaufen, die durch die Strafgesetze verpönt sind, nach der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854, Nr. 96 des Reichs-Gesetz-Blattes*), und nach der Ministerial-Verordnung vom 25. April 1854, Nr. 102 des Reichs-Gesetz-Blattes, geahndet.

S. 24.

Durch die gegenwärtigen Vorschriften werden nicht berührt:

- 1. Die Bestimmungen über Wanderbücher und Haustrpässe, deren Inhaber sich rücksichtlich der Meldung auf ihren Wanderungen fortan nach diesen Bestimmungen zu benehmen haben.
- 2. Die Vorschriften für Reisen der im militärpflichtigen Alter stehenden Personen, der Militärurlander und der Reservemänner, und überhaupt die bezüglich der Militärs und der Bewohner der Militärgrenze bestehenden paßpolizeilichen Anordnungen.
- 3. Die Bestimmungen der Ministerial-Verordnung vom 12. September 1853, Nr. 179 des Reichs-Gesetz-Blattes**), über die Paßcontrole zur Hintanhaltung des Schleich-handels.
- 4. Die Vorschriften wegen des Rastell= und Stella-Verkehres am Sanitätscordon längs der türkischen Gränze.
- 5. Die in besonderen Verträgen, Friedensschlüssen, Tractaten oder sonstigen Nibereinkommen der k. k. österreichischen Regierung mit den Regierungen auswärtiger Staaten gegründeten Bestimmungen rücksichtlich der wechselseitigen Angehörigen und namentlich die speciellen Verordnungen in Betreff der an die Militärgränze anstoßenden türkischen Provinzen.

S. 25.

Alle übrigen paspolizeilichen Bestimmungen, in soferne sie mit den gegenwärtigen Vorschriften nicht im Einklange stehen, sind mit dem Tage, an welchem die letzteren in Kraft treten, als aufgehoben anzusehen.

Graf Buol-Schauenstein m. p. Freiherr von Bach m. p. Ritter von Toggenburg m. p. Freiherr von Rempen m. p., F. M. L. Freiherr von Bamberg m. p., G. M.

Nr. 103, Seite 267.
**) Ebenbaselbst, XLII. Stüd, Nr. 180, Seite 656.

^{*)} Landes-Regierungs-Blatt für bas Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1854, erste Abiheilung, XXV. Stud, Dr. 103 Seite 267

§. 22.

Wszelka zmiana w towarzyszeniu właściciela paszportu oznajmioną być musi najbliższéj władzy politycznéj lub policyjnéj do należytego zanotowania w paszporcie. Toż samo zachowaném być ma, jeżeli zajdą zmiany co do ludzi okrętowych.

Względem ludzi okrętowych doniesienie nastąpi w urzędzie portowym najbliższym.

§. 23.

Przestąpienia powyższych przepisów, jeżeli nie zachodzą czynności, ustawami karnemi zagrożone, karane będą wedle Rozporządzenia Cesarskiego z dnia 20. Kwietnia 1854 r., Nr. 96 Dziennika Praw Państwa *), tudzież wedle Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 25. Kwietnia 1854 r., Nr. 102 Dziennika Praw Państwa.

§. 24.

Niniejszemi przepisami nie są dotknięte:

- 1. Postanowienia co do książek wędrowniczych i paszportów domokrążnych, których właściciele pod względem meldowania się w swych wędrówkach nadal wedle tychże postanowień stósować się mają.
- 2. Przepisy względem podróży osób wieku, wojskowości ulegającego, urlopników wojskowych i ludzi rezerwowych, tudzież w ogólności zarządzenia paszportowo-policyjne, istniejące względem wojskowości i mieszkańców Pogranicza wojskowego.
- 3. Postanowienia Rozporządzenia Ministeryalnego z dnia 12. Września 1853, Nr. 179 Dziemnika Praw Państwa **), o kontroli paszportowej względem powstrzymania przemytnictwa.
- 4. Przepisy względem obrotu rastellowego i skellowego na linii kordonu sanitarnego wzdłuż granicy Tureckiéj.
- 5. Postanowienia, w osobnych traktatach, zawarciach pokoju lub innych konwencyjach C. K. Rządu Austryackiego z Rządami Państw obcych względem wzajemnych poddanych uzasadnione a mianowicie rozporządzenia specyalne względem prowincyj Tureckich, z Pograniczem się stykających.

§. 25.

Wszelkie inne postanowienia paszportowo-policyjne, o ile takowe nie zgadzają się z przepisami niniejszemi, z dniem, w którym te w życie wchodzą, uważane być mają za zniesione.

Hrabia Buol-Schauenstein m. p. Baron Bach m. p. Kawaler de Toggenburg m. p. Baron Kempen m. p. F. M. P. Baron Bamberg m. p. J. M.

^{*)} Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXV, Nr. 103, stron. 267.

**) Tamże, Część XLII, Nr. 180, stron. 656.

Verordnung des Ministeriums des Innern und der obersten Polizeibehörde vom 15. Februar 1857,

(Reichs-Geseig-Blatt, VIII. Stud, Nr. 33, ausgegeben am 22. Februar 1857),

giltig für alle Rroulander, mit Ausnahme ber Militargrenze,

betreffend das Meldungswefen.

Das Ministerium des Innern findet, einverständlich mit der obersten Polizeibehörbe in Absicht auf die Regelung des Meldungswesens folgende Vorschriften zu erlassen, welche, in soweit sie nicht ohnedieß schon in Anwendung sind, mit 15. März 1857 in Wirksamkeit zu treten haben.

Erfter Abschnitt.

Vorschriften über das Meldungswesen in Orten, in welchen sich k. k. Polizeibehörden befinden.

S. 1.

In den Orten, in welchen sich k. k. Polizeibehörden (Directionen, exponirte Commissiare, Cur-Inspectionen) befinden, ist sich an die gegenwärtig bestehenden Meldungsvorschriften zu halten. In soferne diese Vorschriften an dem einem oder dem anderen Orte nicht genügen sollten, um die Wohnungs- und Unterstands - Veränderungen jeder Art, den Eintritt und Austritt der Dienstdothen jeder Gattung, und die Ankunft und Abreise der Fremden in Evidenz zu erhalten, hat die politische Landesstelle das Melsdungswesen nach den Bestimmungen der für die k. k. Haupt- und Residenzstadt Wien erslossenen Ministerial-Verordnungen vom 16. Mai 1849, Nr. 250 des Neichs-Gesey-Blattes, und vom 29. März 1852 (Erlaß der niederösterreichischen Statthalterei vom 16. April 1852, Landes-Regierungsblatt), mit Rücksichtnahme auf die besonderen Localverhältnisse einzurichten, und die hiernach zu erlassenden Meldungsvorschristen zur öffentlichen Kenntniß zu bringen.

Zweiter Abschnitt.

Vorschriften über das Meldungswesen in Orten, in welchen sich k. k. Polizeibehörden nicht befinden.

S. 2.

In den Orten, in welchen sich k. k. Polizeibehörden nicht befinden, handhabt der Gemeindevorsteher unter der Aufsicht und Leitung der politischen Bezirksbehörde (Bezirksamt, Stuhlrichteramt, Districts-Commissariat) das Meldungswesen.

Es haben daher die durch gegenwärtige Verordnung vorgeschriebenen Meldungen an den Gemeindevorsteher zu erfolgen.

Rozporządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Najwyższej Władzy Policyjnej z dnia 15. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część VIII, Nr. 33, wydana dnia 22. Lutego 1857), obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, z wyjątkiem Pogranicza Wojskowego, względem spraw meldunkowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, w porozumieniu się z Najwyższą Władzą Policyjną, wydaje celem uregulowania spraw meldunkowych następujące przepisy, które, o ile nie są już w zastósowaniu, wejść mają w działalność z dniem 15. Marca 1857.

Oddział piérwszy.

Przepisy o rzeczach meldunkowych w miejscach, w których się znajdują C. K. władze Policyjne.

§. 1.

W miejscach, w których znajdują się C. K. władze policyjne (dyrekcye, exponowani komisarze, inspekcye kuracyjne), trzymać się należy obowiązujących obecnie przepisów meldunkowych. O ile przepisy te w jedném lub drugiém miejscu okazaćby się mały niedostatecznemi, by utrzymać w ewidencyi każdego rodzaju zmiany mieszkania i przytułku, wstęp i występ wszelkiego rodzaju sług, przybycie i odjazd obcych, urządzić ma polityczna władza krajowa sprawy meldunkowe wedle Postanowień wydanych dla C. K. stołecznego i rezydencyonalnego miasta Wiédnia Rozporządzeń Ministeryalnych z dnia 16. Maja 1849 r., Nr. 250 Dziennika Praw Państwa, i z dnia 29. Marca 1852 r. (Rozrządzenie Niższo-Austryackiego Namiestnictwa z dnia 16. Kwietnia 1852 r., Dziennik Rządu Krajowego), ze zwróceniem uwagi na stósunki miejscowe i podać do wiadomości publicznéj przepisy meldunkowe, według tego ułożyć się mające.

Oddział drugi.

Przepisy o sprawach meldunkowych w miejscach, w których nie ma C. K. władz policyjnych.

§. 2.

W miejscach, w których nie ma C. K. władz policyjnych, dzierży sprawy meldunkowe przełożony gminy pod nadzorem i przewodnictwem politycznéj władzy powiatowej (urzędu powiatowego, urzędu stolicowo-sędziowskiego, komisaryatu dystryktowego).

Przepisane tedy niniejszém Rozporządzeniem meldunki odbywać się mają u przełożonego gminy.

In soferne jedoch die unmittelbare Handhabung des Meldungswesens durch die politische Bezirksbehörde an dem einen oder dem anderen Orte für nothwendig befunden werden sollte, haben die Meldungen an diese Behörde zu geschehen.

S. 3.

Um in ausgedehnteren Gemeinden die Meldungen möglichst zu erleichtern, hat die Kreisbehörde (Comitatsbehörde, Delegation) nach dem Antrage der politischen Bezirksbehörde für die entlegenen Theile ein dort wohnendes Mitglied der Gemeindevertretung oder ein sonstiges vertrauenswürdiges Gemeindeglied aufzustellen, welches für den Gemeindevorsteher die Meldungen in Empfang zu nehmen, und dieselben von Woche zu Woche zur Kenntniß des Gemeindevorstehers zu bringen hat.

S. 4.

Den Besitzern vormals herrschaftlicher Gutskörper steht es jederzeit frei, ihre Meldungen unmittelbar an die politische Bezirksbehörde zu machen.

§. 5.

In Städten, in Orten, wo die politische Bezirksbehörde ihren Sitz hat, dann in allen an bedeutenderen Straßenzügen gelegenen Ortschaften, sowie auch in allen in der Nähe der Hauptstadt besindlichen Orten, wo sich Fremde aufzuhalten pflegen, endlich in jenen Orten, wo industrielle Etablissements von einiger Erheblichkeit, namentlich Fabristen, Spinnereien, Ziegelösen, Glashütten, Zucker-Naffinerien, Bergwerke u. dgl. sich besinden, haben die zur Fremdenbeherbergung berechtigten Gastwirthe über die bei ihnen übernachtenden Fremden ein Fremdenbuch mit folgenden Rubrisen zu sühren:

- a) Tag der Ankunft;
- b) Vor- und Zuname, dann Alter und Religion;
- c) Stand und Beschäftigung;
- d) Domicil;
- e) Begleitung;
- f) woher er fommt;
- g) wohin er reiset;
- h) wodurch er legitimirt ist;
- i) ist abgereiset nach . . . . .

Unter Fremden werden hier Jene verstanden, die zur Gemeinde nicht gehörig find oder doch im Orte ihren ordentlichen Wohnst nicht haben.

§. 6.

Das Fremdenbuch muß vom Gemindevorsteher oder dem Gemeindeamte paraphirt, ununterbrochen geführt, und stets zur Einsicht der politischen Bezirksbehörde, der zur Handhabung des Meldungswesens nach den §§. 2 und 3 aufgestellten Organe und der k. k. Gensd'armerie bereit gehalten werden.

O ile wszakże bezpośrednie dzierżenie spraw meldunkowych przez polityczną władzę powiatową w jedném lub drugiém miejscu okazałoby się konieczném, meldunki u téjże władzy odbywać się mają.

§. 3.

Dla ułatwienia meldunków w gminach rozleglejszych ustanowić ma władza obwodowa (władza komitatowa, delegacya) na wniosek politycznéj władzy obwodowej dla części odległych zamieszkałego tamże członka zastępstwa gminy lub innego zaufania godnego członka gminy, który zamiast przełożonego gminy przyjmować ma meldunki i podawać takowe od tygodnia do tygodnia do wiadomości przełożonego gminy.

§. 4.

Posiadaczom dawniejszych pańskich dóbr ziemskich pozostawia się wolność meldowania bezpośrednio u politycznéj władzy powiatowej.

§. 5.

W miastach, miejscach, gdzie władza polityczna ma swoją siedzibę, tudzież we wszystkich miejscach, położonych przy znaczniejszych gościńcach, jako téż we wszystkich takich, które się w pobliżu stolicy znajdują, gdzie obcy przebywać zwykli, nakoniec w takich, w których znajdują się znaczniejsze zakłady przemysłowe, mianowicie fabryki, przędzalnie, cegielnie, huty szkła, rafinerye cukru, zakłady górnicze i t. p. prowadzić mają oberżyści upoważnieni do dawania cudzym gospody, księgę obcych względem nocujących u nich obcych z następującemi rubrykami:

- a) dzień przybycia;
- b) imię i nazwisko, niemniej wiek i religia;
- c) stan i zatrudnienie;
- d) zamieszkanie;
- e) osoby towarzyszące;
- f) zkąd przychodzi;
- g) dokąd podróżuje;
- h) czem się legitymuje;
- i) odjechał do . . .

Pod obcemi rozumić się tu onych, którzy do gminy nie należą, lub przynajmnićj nie mają w miejscu swego zwyczajnego zamieszkania.

§. 6.

Księga obcych ma być parafowaną przez przełożonego gminy lub urząd gminny, prowadzoną bez przerwy i trzymaną zawsze w pogotowiu dla przejrzenia przez polityczną władzę powiatową, ustanowione wedle §§. 2 i 3 do utrzymywania spraw meldunkowych organa i C. K. żandarmeryą.

S. 7.

Der Gastwirth hat dem bei ihm übernachtenden Fremden gleich bei dessen Ankunft das Fremdenbuch vorzulegen oder vorlegen zu lassen.

Der Fremde ist verpflichtet, die Rubriken des Fremdenbuches auszufüllen oder ausfüllen zu lassen.

Sollte sich der Fremde dessen weigern, so ist hievon ungesaumt die Anzeige zu machen.

In dringlichen Fällen ist diese Anzeige gleich unmittelbar an die politische Bezirsbehörde zu erstatten, falls der Sitz derselben dem Anzeigenden näher gelegen wäre, als der Sitz des Gemeindevorstehers, oder des nach S. 3 aufgestellten Organs.

S. 8.

Die Meldung des Fremden hat seitens des Gastwirthes in der Regel mittelst eisnes vollständig ausgefüllten Meldzettels, welcher die Nubriken des Fremdenbuches zu enthalten hat, zu geschehen. Jedoch bleibt es dem Ermessen des Chefs der politischen Landesstelle anheimgestellt, zu bestimmen, an welchen Orten die Meldung anstatt mittelst des Meldzettels bloß mittelst Vorlage des Fremdenbuches oder mündlich zu erfolgen hat.

Die Meldung muß in der Regel noch am Tage der Ankunft des Fremden gemacht werden. Sollte jedoch der Fremde so spät ankommen, daß derselbe bis 8 Uhr Abends nicht mehr gemeldet werden könnte, so hat die Meldung am andern Tage bis längstens 9 Uhr Früh zu erfolgen.

§. 9.

An den im S. 5 bezeichneten Orten haben außer den Gastwirthen auch alle ans deren Unterstandgeber die bei ihnen übernachtenden Fremden zu melden.

Die Bestimmung der Art und Weise, wie die Meldung des Fremden von Seite dieser Unterstandgeber zu geschehen hat, bleibt dem Ermessen des Chefs der politischen Landesstelle überlassen.

S. 10.

In den Herbergen sind Herbergsprotokolle nach folgenden Rubriken zu führen:

- a) Tag und Stunde der Ankunft;
- b) Vor- und Zuname des Gesellen;
- c) Gewerbe;
- d) Domicil;
- e) Alter und Religion;
- f) woher er kommt;
- g) wodurch er legitimirt ist;
- h) hier in Arbeit eingestanden;
- i) abgereiset.

8. 7.

Oberżysta winien przedłożyć lub kazać przedłożyć nocującemu u siebie obcemu księgę obcych zaraz po tegoż przybyciu.

Obcy jest obowiązanym wypełnić lub kazać wypełnić rubryki księgi obcych. Gdyby obcy temu się sprzeciwiał, tedy bezzwłocznie uczynioném ma być o tém doniesienie.

W wypadkach nagłych doniesienie to zrobioném ma być wprost do politycznéj władzy powiatowej, jeźliby siedziba tejże bliższą była donoszącego, niżeli siedziba przełożonego gminy, lub ustanowionego wedle §. 3. organu.

§. 8.

Meldowanie obcego odbyć się ma przez oberżystę w zasadzie za pomocą wypełnionéj dokładnie karty meldunkowej, mieszczącej w sobie rubryki księgi obcych. Pozostawia się jednak rozwadze szefa politycznej władzy krajowej, w których miejscach meldowanie odbyć się ma zamiast za pomocą karty meldunkowej jedynie za pomocą przedłożonej księgi obcych lub ustnie.

Zameldowanie w ogólności nastąpić ma jeszcze w dniu przybycia obcego. Gdyby jednak obcy miał przybyć tak późno, iżby do 8 godziny wieczorem nie mógł być zameldowanym, tedy zameldowanie nastąpić ma dnia następnego najdalej do 9 godziny zrana.

§. 9.

W miejscach, oznaczonych §. 5, meldować mają oprócz oberżystów także wszyscy inni gospodarze obcych u siebie nocujących.

Ustanowienie sposobu, w jaki nastąpić ma meldowanie obcego przez tychże gospodarzy, pozostawia się rozwadze szefa politycznéj władzy krajowej.

§. 10.

Po gospodach prowadzone być mają protokóły gospodne wedle rubryk następujących:

- a) dzień i godzina przybycia;
- b) imię i nazwisko czeladnika;
- c) profesya;
- d) zamieszkanie;
- e) wiek i religia;
- f) zkąd przychodzi;
- g) czém się legitymuje;
- h) wstąpił tu do roboty;
- i) odjechał.

Die Bestimmungen des S. 6 gelten auch bezüglich der Herbergsprotokolle.

S. 11.

Der Herbergsvater hat sich von den in die Herberge kommenden zugereisten Gessellen die Wanderbücher und sonstigen Reiseurkunden vorlegen zu lassen, und hiernach die Rubriken des Herbergsprotokolles auszufüllen.

Sollte sich der Geselle weigern, seine Ausweisurkunde vorzulegen, oder sollte derselbe im Besthe solcher Urkunden nicht seyn, oder derselbe sonst Verdacht erregen, so ist hievon ungesäumt die Auzeige zu machen, wobei die Slußbestimmung des §. 7 zu beobachten ist.

Wenn sich der Geselle über 24 Stunden in der Herberge aufhält, so ist dieß unter Vorlage der Ausweisurkunden anzuzeigen.

S. 12.

Dienstbothen, Gesellen und sonstige Gewerbs-, Arbeits- und Beschäftigungsgehilfen und Lehrlinge mussen in allen Orten von Seite ihrer Dienst- rücksichtlich Arbeitsgeber binnen längstens drei Tagen nach ihrem Eintritte gemeldet werden.

Binnen derselben Frift ift der Austritt zu melden.

Die Areisbehörde wird bestimmen, an welchen Orten diese Meldung schriftlich zu geschehen habe, und an welchen Orten dieselbe auch mündlich erfolgen könne.

S. 13.

Vagabunden oder sonst verdächtigen Leuten darf Niemand einen Unterstand geben, und sollten sie nicht abgewiesen werden können, so ist sogleich unter Beobachtung der Schlußbestimmung des S. 7 die Anzeige zu machen.

S. 14.

Der Gemeindevorsteher ist verpflichtet, die Fremdenbücher öfters zu revidiren, mit den gemachten Meldungen zu vergleichen, und in denselben zu bemerken, daß und wann die Revision erfolgt ist.

Zeigt sich hiebei, daß Meldungen unterlassen worden seien, oder ergeben sich andere Anstände, so ist hierüber das gehörige Amt zu handeln.

Die gleiche Verpflichtung obliegt dem Gemeindevorsteher bezüglich der Herbergsprotokolle.

§. 15.

Der Gemeindevorsteher ist verpflichtet, Herbergen und abseitig gelegene Wirthshäuser öfter und unvermuthet zu untersuchen, und die Legitimation der dort sich aufhaltenden Fremden zu prüsen.

§. 16.

In wieserne ausweislose und sonst verdächtige Personen von dem Gemeindevorsteher anzuhalten und an die politische Behörde abzustellen sind, bestimmt die ihnen dießfalls zu ertheilende besondere Instruction. Postanowienia §. 6. ważne są także względem protokółów gospodnych.

§. 11.

Ojciec gospody zażądać ma od przybywających do gospody podróżnych czeladników ksiąg wędrownych i innych dokumentów podróży i wypełnić wedle nich rubryki protokółu gospodnego.

Gdyby się czeladnik wahał przedłożyć swój dokument wykazu, lub gdyby nie był w posiadaniu takowych dokumentów, lub gdyby tenże w jaki bądź sposób zdawał się być podejrzanym, tedy o tem bezzwłocznie donieść należy, przyczem przestrzegany być winien ostatni ustęp §. 7.

Jeżeli czeladnik nad 24 godzin pozostaje w gospodzie, donieść o tém należy z przedłożeniem dokumentów wykazu.

§. 12.

Sługi, czeladnicy i inni pomocnicy przemysłu, roboty i zatrudnienia, tudzież chłopcy terminujący meldowani być mają we wszystkich miejscach przez swych dawców służby względnie roboty najdalej w tzech dniach po swem wstąpieniu.

W tymże samym terminie meldowaném być ma wystąpienie.

Władza obwodowa oznaczy, w których miejscach meldowanie to nastąpić ma piśmiennie, w których także ustnie odbyć się może.

§. 13.

Wagabundom, lub innym ludziom podejrzanym, nie ma nikt dawać przytułku, a gdyby oddalonemi być nie mogli, tedy natychmiast, przestrzegając ostatni ustęp postanowienia §. 7, donieść o tém należy.

§. 14.

Przełożony gminy jest obowiązany rewidować częściej księgi obcych, porównywać takowe z uczynionemi meldunkami, i zanotować w nich, że rewizya nastąpiła i w jakim czasie.

Gdyby się przytém okazało, iż meldowania zaniedbane były, lub gdyby inne wyszły na jaw pochyby, tedy z przyczyny tej urząd należycie ma być wykonany. Takiż sam obowiązek ma przełożony gminy względem protokółu gospody.

§. 15.

Przełożony gminy obowiązany jest rewidować gospody i odległe karczmy częściéj i niespodzianie i przeglądać legitymacye przebywających tam obcych.

§. 16.

O ile osoby, niezdolne się wykazać lub z jagiegobądź względu podejrzane, zatrzymane być mają przez przełożonego gminy i oddane władzy politycznej, oznaczy szczególna instrukcya, w tym przedmiocie udzieloną być mająca.

S. 17.

Der Gemeindevorsteher hat die schriftlichen Fremdenmeldungen chronologisch zu sammeln.

In soweit es für angemessen befunden wird, ist in Gemeinden mit einem geordneten Gemeindeamte ein Fremdenprotokoll zu führen, in welches alle schriftlichen und mündlichen Fremdenmeldungen einzutragen sind.

Dieses Protoll enthält dieselben Rubriken, wie das von den Gastwirthen zu führende Fremdenbuch.

In gleicher Weise sind die Meldungen von Dienstbothen, Gesellen 2c. (§. 12), zu sammeln, und bezüglich unter den gleichen Bedingungen in ein eigenes Protokoll einzutragen.

C. 18.

Die in den §§. 14, 15 und 16 vorgezeichneten Verpflichtungen obliegen auch dem nach §. 3 aufgestellten Organe für den Bezirk, für welchen er bestellt ist.

Uebrigens hat sich sowohl dieses Organ wie der Gemeindevorsteher nach den besonderen Instructionen der politischen Bezirksbehörde zu benehmen.

S. 19.

Die Uebertretungen der Vorschriften der §§. 5 bis inclusive 13 sind, in soweit sie nicht durch das Strafgesetz verpont sind, von der politischen Bezirksbehöde zu unterssuchen und nach dem im §. 11 der kaiserlichen Verordnung vom 20. April 1854, Reichs-Gesep-Blatt, Nr. 96*), und bezüglich im §. 4 der Ministerial-Verordnung vom 25. April 1854, Reichs-Gesep-Blatt, Nr. 102, sestgesetzen Strafausmaße zu bestrafen.

Freiherr von Bach m. p. Freiherr von Rempen m. p., F. M. L.

34.

Verordnung der Minister der Finanzen und des Handels vom 18. Februar 1857,

(Reichs-Gesetz-Blatt, VIII. Stud, Nr. 34, ausgegeben am 22. Februar 1857), wirksam für die im allgemeinen Zollgebiete begriffenen Kronländer,

über die zollfreie Behandlung mechanischer Webe: und Mundstühle.

Seine k. k. Apostolische Majestät haben in Erwägung des gegenwärtigen Zustandes der Weberei und der Wirkwaaren-Verfertigung mit der Allerhöchsten Entschließung vom 8. Februar 1857 Allergnädigst zu bewilligen geruht, daß während der Dauer von fünf Sahren:

^{*)} Landes-Regierungsblatt für das Kronland Galizien und Lodomerien, Jahrgang 1854, erste Abtheilung, XXV. Stuck, Nr. 103, Seite 267.

§. 17.

Przełożony gminy zbierać ma chronologicznie piśmienne meldowania obcych.

O ile to za stósowne poczytane będzie, prowadzony ma być protokół obcych w gminach z uporządkowanym urzędem gminnym, do którego wciągane być mają wszelkie piśmienne i ustne meldunki obcych.

Protokół ten zawiera te same rubryki, co księga obcych, którą karczmarze prowadzić mają.

W tenże sam sposób zbierane być mają meldunki sług, czeladników i in. (§. 12), i względnie pod równemiż warunkami wciągnięte do właściwego protokółu.

§. 18.

Zebrane w §§. 14, 15 i 16 obowiązki polegają także na ustanowionym wedle §. 3 organie względem tego powiatu, dla którego jest ustanowionym.

Zresztą tak organ tenże jak i przełożony gminy stósować się mają do szczególnych instrukcyj politycznéj władzy powiatowej.

§. 19.

Przestępstwa przepisów §§. 5 aż włącznie do 13, o ile ustawą karną nie są zagrożone, śledzone być mają przez polityczne władze powiatowe i karane wedle ustanowionego wymiaru kary w §. 11 Cesarskiego Rozporządzenia z dnia 20. Kwietnia 1854, Dziennik Praw Państwa, Nr. 96 *), a względnie w §. 4 Rozporządzenia Ministeryalnego z d. 25. Kwietnia 1854, Dziennik Praw Państwa, N. 102.

Baron Bach m. p. Baron Kempen m. p. F. M. P.

34.

Rozporządzenie Ministrów Skarbu i Handlu z dnia 18. Lutego 1857,

(Dziennik Praw Państwa, Część VIII, Nr. 34, wydana dnia 22. Lutego 1857), obowiązujące we wszystkich Krajach koronnych, powszechnym związkiem celnym objętych,

o wolném od c[†]a postepowaniu względem mechanicznych krosien tkackich i warsztatów kołowrotnych.

Jego C. K. Mość Apostolska, zważając na teraźniejszy stan tkactwa i wyrabiania towarów tkanych, Najłaskawiéj przyzwolić raczył Najwyższém Postanowieniem z dnia 8. Lutego 1857, iżby podczas lat pięciu:

^{*)} Dziennik Rządowy dla Kraju koronnego Galicyi i Lodomeryi, Rok 1854, Oddział pierwszy, Część XXV, Nr. 103, stron. 267.

- a) mechanische Webestühle, sei es zur Anwendung menschlicher Betriebskraft (sogenannste Regulatoren), sei es zur Anwendung anderer Betriebskräfte;
- b) Rundstühle für die Verfertigung von Wirkwaaren;
- c) die zur Zubereitung des Garnes für die Verarbeitung auf mechanischen Webesstühlen oder Rundstühlen erforderlichen, ein nothwendiges Zugehör zu denselben bildenden und zugleich mit diesen eingehenden mechanischen Vorrichtungen, zollfrei aus dem Austande in das allgemeine Rollgebiet eingeführt werden dürfen.

Diese Bestimmungen haben im lombardisch-venetianischen Konigreiche mit jenem Tage, welcher von der internationalen Zollcommission in Mailand sestigesetzt wird, in den übrigen Kronländern aber vom 1. März 1857 angefangen, in Wirksamteit zu treten.

Freiherr von Bruck m. p. Ritter von Toggenburg m. p.

- a) mechaniczne krosna tkackie, czy to celem zastósowania ludzkiéj siły obrotu (tak zwane regulatory), czy téż celem zastósowania innych sił obrotu;
- b) warsztaty kołowrotne dla wyrabiania towarów tkanych;
- c) przyrządy mechaniczne, potrzebne do przysposobienia przędzy dla przerabiania na mechanicznych krosnach tkackich lub warsztatach kołowrotnych, tworzące konieczną ich przynależność i oraz w takowe wchodzące,

wprowadzane być mogły wolne od cła z zagranicy do powszechnego terytoryum cłowego.

Postanowienia te wejść mają w działalność w Lombardzko-Weneckiém Królestwie w dniu oznaczonym przez internacyonalną komisyę celną w Medyolanie, w innych zaś Krajach koronnych z dniem 1. Marca 1857.

Baron Bruck m. p. Kawaler de Toggenburg m. p.

the state of the s